

Σύζευξη μακράς εμβέλειας

Ως σύζευξη μακράς εμβέλειας θεωρούμε τη σύζευξη μεταξύ πυρήνων (σπιν), οι οποίοι βρίσκονται σε απόσταση τεσσάρων ή περισσότερων δεσμών.

$${}^nJ \quad (n \geq 4)$$

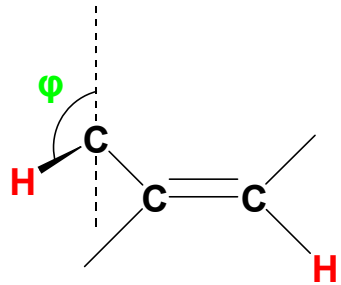
Επειδή η αλληλεπίδραση των σπιν εξασθενεί με την αύξηση του αριθμού των δεσμών, η σταθερά σύζευξης μακράς εμβέλειας αναμένεται να είναι πολύ μικρή σε σχέση με τη δίδυμη και γειτονική σύζευξη (συνήθως **0.1 - 3 Hz**).

Ακόρεστα συστήματα

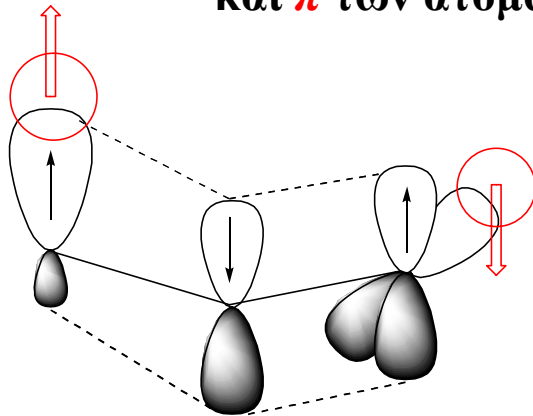
Η ερμηνεία της σταθεράς σύζευξης μακράς εμβέλειας σε ακόρεστα συστήματα απαιτεί δύο μηχανισμούς αλληλεπίδρασης των σπιν. Κατά τον πρώτο μηχανισμό, η αλληλεπίδραση γίνεται μέσω των δεσμικών ηλεκτρονίων σ , και ονομάζεται συνεισφορά $J(\sigma)$, η οποία είναι θετική. Κατά το δεύτερο μηχανισμό, η αλληλεπίδραση των σπιν γίνεται μέσω των ηλεκτρονίων π , δηλαδή με την επικάλυψη των τροχιακών π . Αυτός ο μηχανισμός ονομάζεται συνεισφορά $J(\pi)$, η οποία είναι αρνητική.

$${}^nJ = {}^nJ(\sigma) + {}^nJ(\pi)$$

Αλλυλική σύζευξη

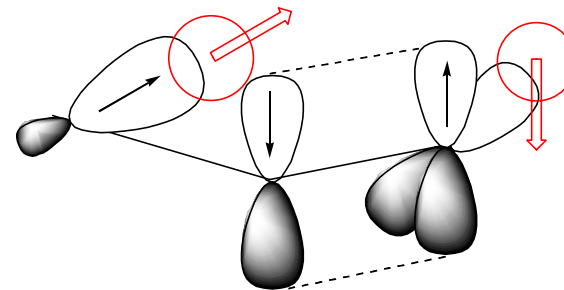
Η αλλυλική σύζευξη οφείλεται στην αλληλεπίδραση πρωτονίων, τα οποία απέχουν μεταξύ τους τέσσερις δεσμούς. Η τιμή της σταθεράς σύζευξης ${}^4J$ είναι συνήθως **μικρή και αρνητική**, αλλά εξαρτάται σημαντικά από τη σχετική συνεισφορά των ${}^4J(\sigma)$ και ${}^4J(\pi)$. Αυτό σημαίνει ότι εξαρτάται από τον βαθμό επικάλυψης των τροχιακών. Η επικάλυψη εξαρτάται από τη γωνία φ που σχηματίζουν τα τροχιακά sp^3 και π των ατόμων άνθρακα του δεσμού **C-C**.

Μέγιστη αλληλεπίδραση

$$\varphi = 0^\circ \text{ ή } 180^\circ$$

$${}^4J = -3 \text{ Hz}$$

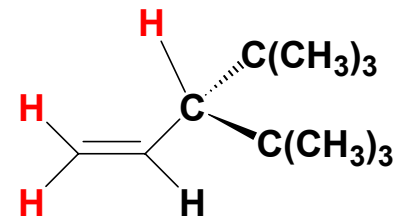
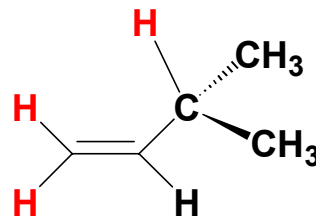
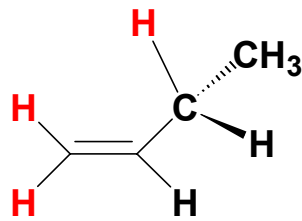
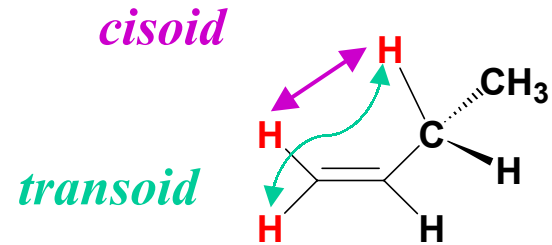

Ελάχιστη αλληλεπίδραση

$$\varphi = 90^\circ \text{ ή } 270^\circ$$

$${}^4J = \geq 0 \text{ Hz}$$

Αλλυλική σύζευξη (συνέχεια)

${}^4J_C$

- 1.33

- 1.17

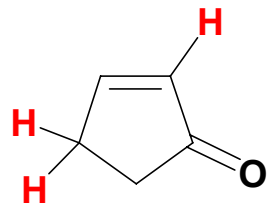
- 0.10

${}^4J_t$

- 1.75

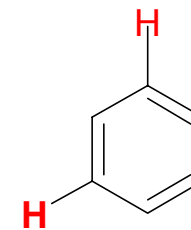
- 1.43

- 0.63

$\varphi = 0^\circ \text{ ή } 180^\circ$

${}^4J = 4.1 \text{ Hz}$

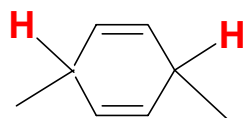
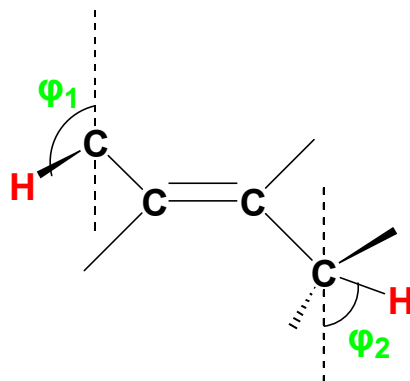

$\varphi = 90^\circ$

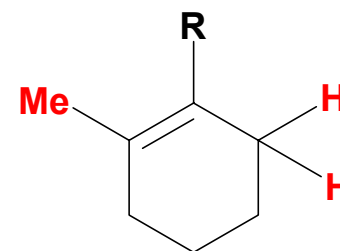
${}^4J = 0.5 - 1.1 \text{ Hz}$

Ομοαλλυλική σύζευξη

Η ομοαλλυλική σύζευξη οφείλεται στην αλληλεπίδραση πρωτονίων, τα οποία απέχουν μεταξύ τους πέντε δεσμούς. Η τιμή της σταθεράς σύζευξης ${}^5J$ εξαρτάται από τους ίδιους παράγοντες που συζητήθηκαν για τη ${}^4J$. Επειδή όμως, η ${}^5J$ είναι συνήθως θετική, η συνεισφορά ${}^5J(\sigma)$ πρέπει να υπερτερεί της ${}^5J(\pi)$. Η συνεισφορά ${}^5J(\pi)$ εξαρτάται από την επικάλυψη των τροχιακών, δηλαδή από τις γωνίες φ_1 και φ_2 .

$${}^5J = 5.5 - 11 \text{ Hz}$$

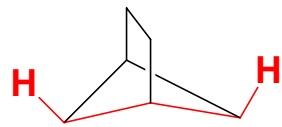
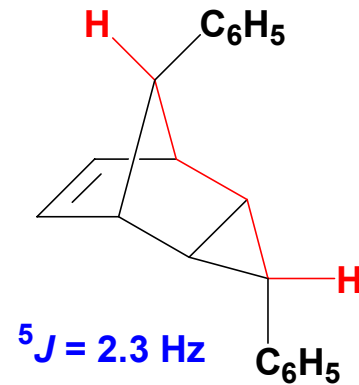
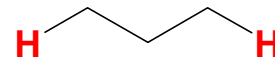
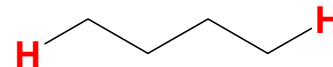
$${}^5J = 1.8 \text{ Hz}$$

Σύζευξη zig-zag

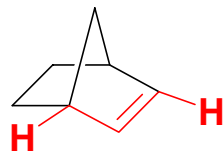
Η σύζευξη **zig-zag** είναι σύζευξη μακράς εμβέλειας (4, 5 ή και 6 δεσμών), η οποία παρατηρείται σε **κορεσμένα συστήματα** με μια ορισμένη διάταξη των πυρήνων που αλληλεπιδρούν.

Η σύζευξη πέντε δεσμών (^5J) είναι μικρή, της τάξης των 0.5 - 2 Hz.

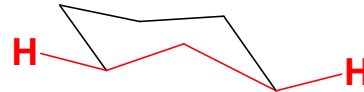
Σύζευξη τεσσάρων δεσμών, ή σύζευξη **M** ή σύζευξη **W** (^4J). Κορεσμένα συστήματα.

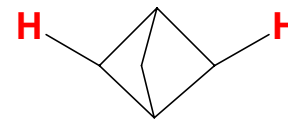
$^4J = 1 \text{ Hz}$

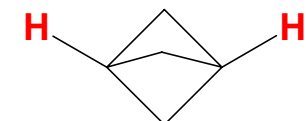
$^4J = 1 \text{ Hz}$

$^4J = 1.8 \text{ Hz}$

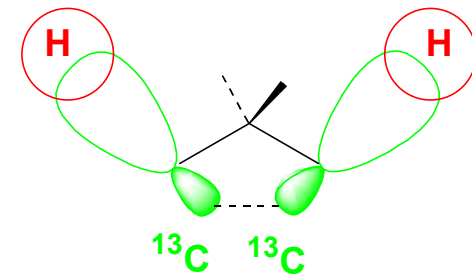

$^4J = 10 \text{ Hz}$

$^4J = 18 \text{ Hz}$

Η σύζευξη **zig-zag** σε κορεσμένα συστήματα οφείλεται στην επικάλυψη των ουρών των τροχιακών sp^3 , η οποία μεταδίδει την πληροφορία του προσανατολισμού των σπιν.

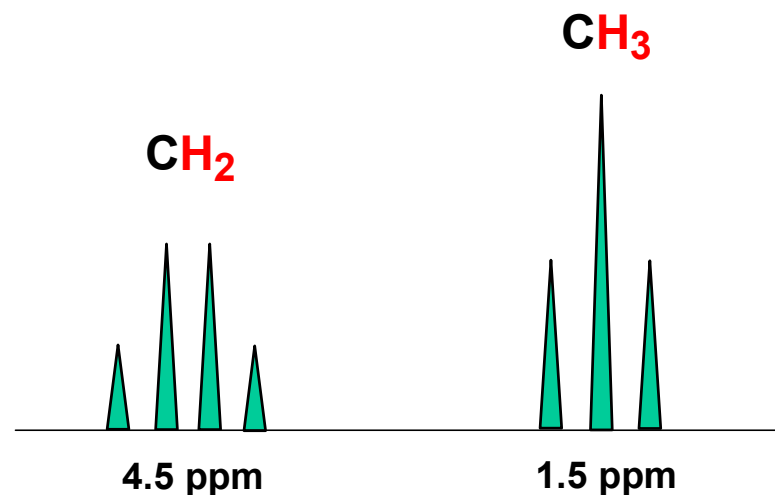
Σύζευξη πρώτης τάξης μεταξύ χημικά ισοδύναμων πρωτονίων

Στο φάσμα $^1\text{H NMR}$ της ένωσης $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{NO}_2$ παρατηρούμε:

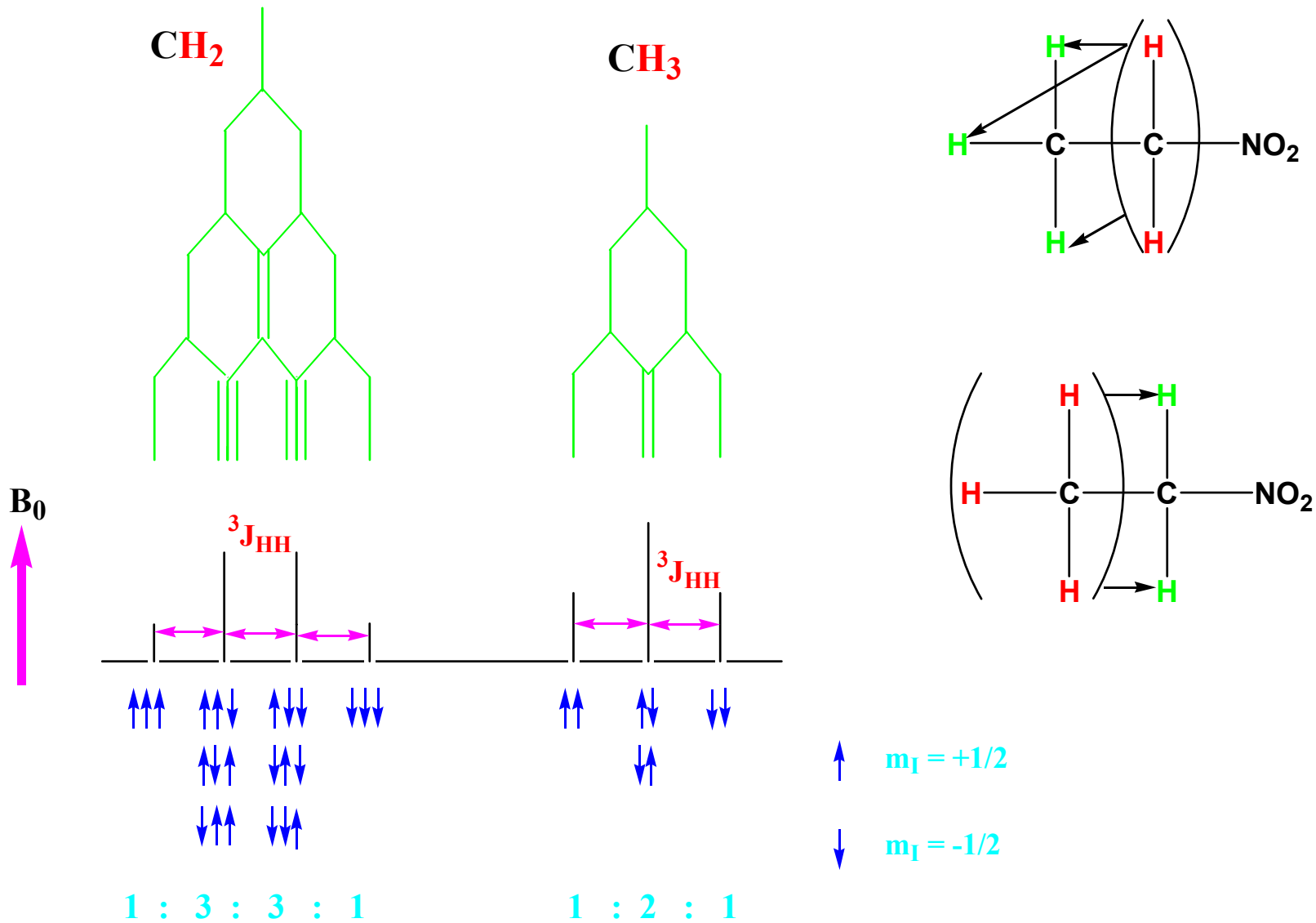
Μια τετραπλή κορυφή, η οποία οφείλεται στα δύο χημικά ισοδύναμα πρωτόνια CH_2 και μια τριπλή κορυφή, η οποία οφείλεται στα τρία χημικά ισοδύναμα πρωτόνια CH_3 .

Η σχετική ένταση των κορυφών στα 4.5 ppm είναι **1:3:3:1**, ενώ η σχετική ένταση των κορυφών στα 1.5 ppm είναι **1:2:1**.

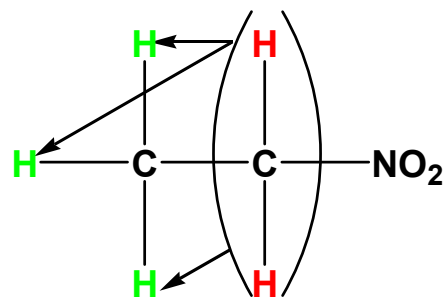
Οι συνιστώσες κορυφές σε κάθε πολλαπλή κορυφή ισαπέχουν. Η απόσταση αυτή είναι ίση με τα σταθερά σύζευξης.

Σύζευξη πρώτης τάξης

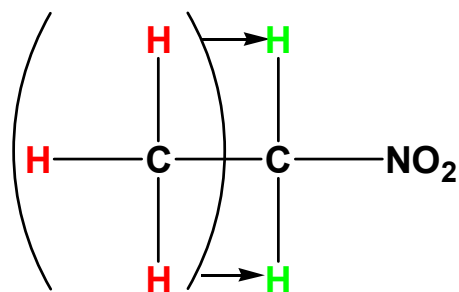

Σύζευξη πρώτης τάξης (συνέχεια)

Το σχάσιμο της κορυφής ενός πρωτονίου λόγω σύζευξης με N γειτονικά πρωτόνια, ακολουθεί το γενικό κανόνα

$$N + 1$$

Ο αριθμός των συνιστωσών κορυφών ονομάζεται **πολλαπλότητα**

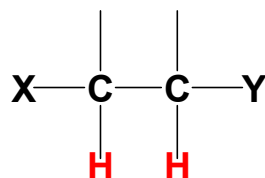
Τα CH_3 έχουν δύο γειτονικά πρωτόνια, επομένως η πολλαπλότητα είναι $2 + 1 = 3$ (τριπλή κορυφή).

Τα CH_2 έχουν τρία γειτονικά πρωτόνια, επομένως η πολλαπλότητα είναι $3 + 1 = 4$ (τετραπλή κορυφή).

Σύζευξη πρώτης τάξης (...)

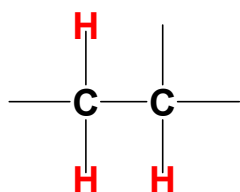
διπλή

διπλή

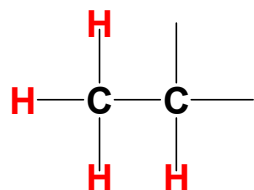
$\text{X} \neq \text{Y}$

διπλή

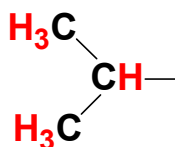
τριπλή

διπλή

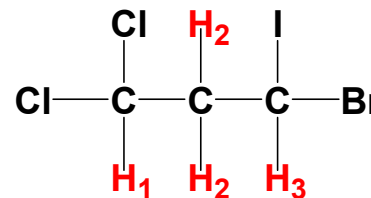

τετραπλή

διπλή

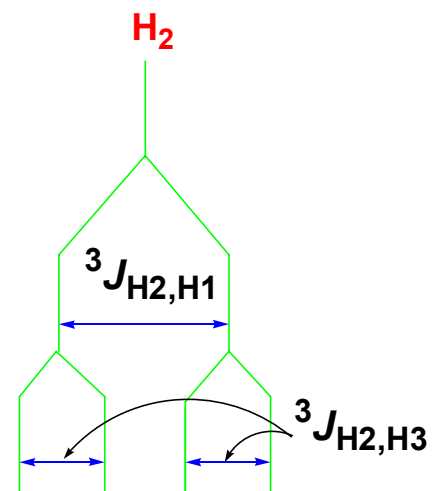
επταπλή

$\text{H}_1 \quad 2 + 1 = 3 \quad (\text{τριπλή κορυφή})$

$\text{H}_3 \quad 2 + 1 = 3 \quad (\text{τριπλή κορυφή})$

$\text{H}_2 \quad (1 + 1) (1 + 1) \quad (\text{διπλή της διπλής})$

Πολλαπλότητα = $(N_1 + 1) (N_2 + 1) \dots$

Σύζευξη πρώτης τάξης (...)

Σχετική ένταση συνιστωσών κορυφών σε μια πολλαπλή κορυφή για πυρήνες με $I = 1/2$ δίνεται από το τρίγωνο του Pascal.

N	Ένταση κορυφών	Πολλαπλότητα	Πολλαπλή κορυφή
0	1	1	απλή
1	1 : 1	2	διπλή
2	1 : 2 : 1	3	τριπλή
3	1 : 3 : 3 : 1	4	τετραπλή
4	1 : 4 : 6 : 4 : 1	5	πενταπλή
5	1 : 5 : 10 : 10 : 5 : 1	6	εξαπλή
6	1 : 6 : 15 : 20 : 15 : 6 : 1	7	επταπλή

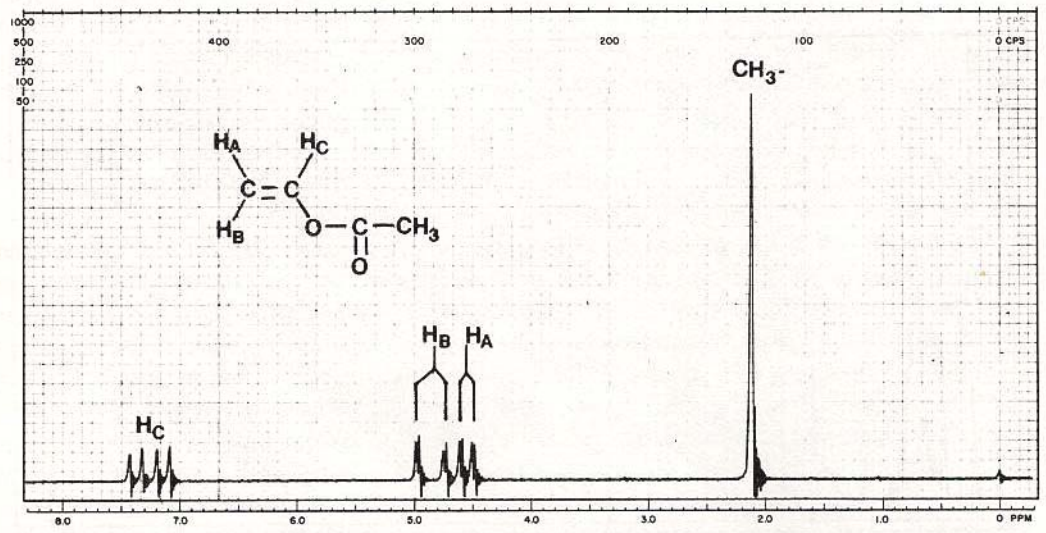

FIGURE 4-12 The NMR Spectrum of Vinyl Acetate

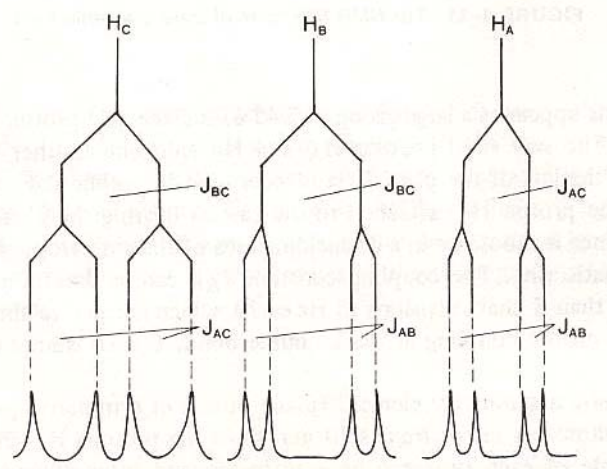
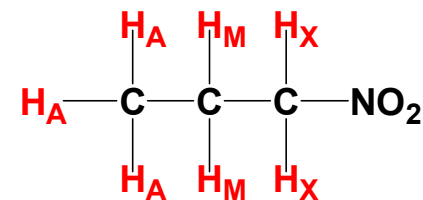
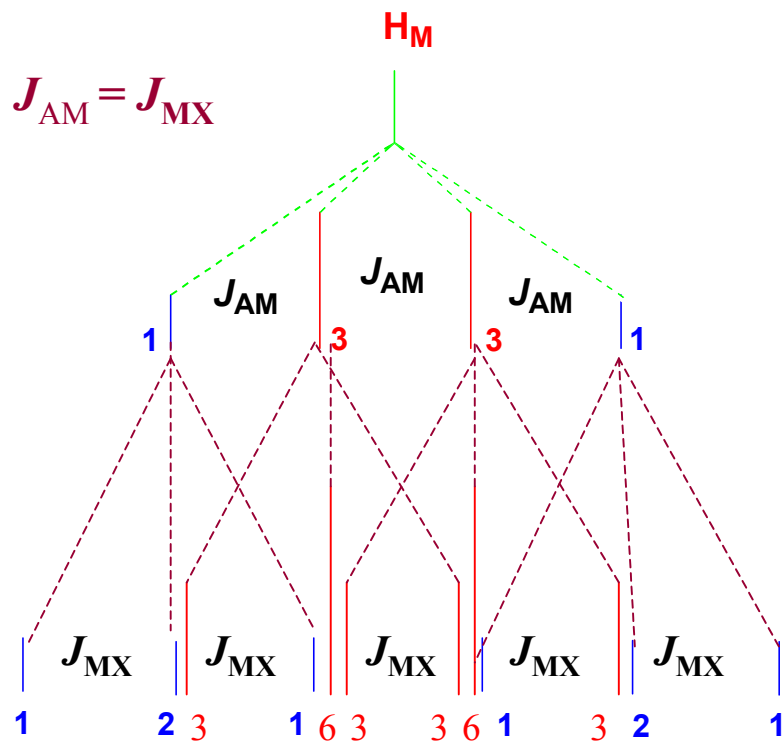
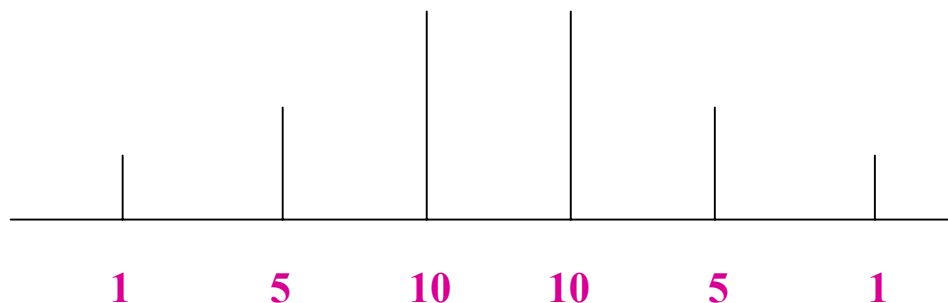

FIGURE 4-13 A Graphical Analysis of the Splittings in Vinyl Acetate

Σύζευξη πρώτης τάξης (ένα ενδιαφέρον παράδειγμα)

Στο φάσμα $^1\text{H NMR}$ της ένωσης εμφανίζεται μια τριπλή κορυφή για τα πρωτόνια **A**, μια τριπλή κορυφή για τα πρωτόνια **X**, σχετική έντασης **1:2:1** και οι δύο, ενώ εμφανίζεται μια εξαπλή κορυφή για τα πρωτόνια **M**, σχετικής έντασης κορυφών **1:5:10:10:5:1**, η οποία όμως δεν δικαιολογείται από τον κανόνα **N + 1**.

Σύμφωνα με το κανόνα **N + 1**, για τα πρωτόνια **H_M** αναμένεται πολλαπλότητα ίση με **(2 + 1) (3 + 1) = 12** (πολλαπλή κορυφή).